

«Колибри» дебат клубы

ЖАЛПЫ ЖАҒДАЙ

Атауы: «Колибри» дебат клубы

Клубтың өз қызметіне сай символы бар.

Клуб өзінің қызметін Б.Сейсекенов атындағы ЖОББМ-бі шеңберінде жүзеге асырады.

Қызмет мерзімі шектелмеген.

Мекен-жайы: Ақтөбе облысы, Әйтеке би ауданы, Ұлғайсын ауылы

Мектептегі дебаттық клуб қызметінің ережелері

1. Мектептегі дебаттық клубы қызметінің ережелері жалпы орта, қосымша білім беру ұйымдарында құрылатын дебаттық клуб қызметін реттейтін жергілікті нормативті құжат болып табылады.
2. Мектептік дебаттық клуб (бұдан әрі - Клуб) – «**Колибри**» зияткерлік дебат клубы оқушылардың мәдени-білім беру жалпыұлттық дебаттық қозғалысы негізінде құрылып, жалпымәдени, зияткерлік, зерттеушілік, коммуникативті, шешендік, азаматтық дағдыларды қалыптастыруға бағытталған жалпы орта, қосымша білім беру ұйымдарының білім алушыларына арналған балалардың шығармашылық бірлестігі.
3. Мектептік дебаттық клуб білім беру ұйымы директорының бұйрығы негізінде құрылады. Мектептік дебаттық клуб қызметіне жалпы басшылық пен бақылауды директордың тәрбие ісі жөніндегі орынбасары жүзеге асырады.
4. Мектептік дебаттық клубындағы іс-шаралар қыркүйек айында клубтың жалпы жиналысында қабылданады және мектеп директоры мақұлдаған жұмыс жоспарына сәйкес жүзеге асырылады.
5. Мектептік дебат клубы өз қызметінде Қазақстан Республикасының Конституциясын, «Білім туралы», «Бала құқықтары туралы», «Кәмелетке толмағандар арасында қылмыстың алдын алу және балалардың қадағалаусыз және панасыз қалуының алдын алу туралы» Қазақстан Республикасының Заңдарын және басқа да Қазақстан Республикасының заңнамалық және нормативтік құқықтық актілерін, сондай-ақ осы Қағидаларды басшылыққа алады.
6. Мектептік дебат клубының қызметі жариялылыққа, ашықтыққа, әрбір мүшесінің пікірін ескеруге, мәселелерді еркін талқылауға, ұжымдық шешімдер қабылдау қағидаттарына негізделеді.
7. Мектептік дебаттық клубы әкімшілікпен, мектеп мұғалімдерімен, қосымша білім беру мұғалімдерімен және аймақтық дебаттық клубының жетекшілерімен өзара тығыз байланыс жасайды.
8. Мектептік дебат клубтарының жұмысының негізгі нысаны - мектепішілік дебаттық турнирлер ұйымдастыру және өткізу.
9. Мектепішілік дебаттық турнир Америкалық парламенттік формат (АПФ), бойынша жүргізіледі.
10. **Клубтың жұмыс тілдері** – қазақ тілінде. Клуб мүшелерінің халықаралық турнирлерге қатысу мүмкіндігін беру мақсатында дебаттық жаттығулар, ойындар, турнирлер қазақ тілінде жүргізіледі.
11. Дебаттың тақырыбы тұжырымдалуы нақты, талқылау үшін перспективалы, қатысушылар мен көрермендер үшін өзекті, маңызды мәселелері қамтуы тиіс, тезисті

қарапайым «жоқ» деген демеулікті сөзді қосып қана қарма-қарсы тұжырымдама жасауға болатындай құру, командаларға сапалы аргумент ұсынуға теңдей мүмкіндік беру, зерттеу жұмысын ынталандыру, түрлі деңгейде талқылау мүмкіндігін беру қажет.

12. Мектептік дебаттық клубтар өз қызметін мектеп демалыстарын қоса алғанда, барлық оқу жылы ағымында іске асырады.

Мектептік Дебат клубының мақсаты: дебаттық турнирлер мен ойындар арқылы оқушыларды интеллектуалдық және тұлғалық дамыту.

Дебаттық клубының міндеттері:

- Клуб мүшелерінің сын тұрғысынан ойлау, коммуникативтік дағдыларын дамыту, қоғамның әлеуметтік-саяси бағдарланған азаматтарын қалыптастыру;
- дін, өнер, экономика, қоғам өмірі және т.б. тұрғысынан қазіргі әлемнің түрлі мәселелерін қарастыру арқылы шешендік өнердегі қабілеттерін іске асыру;
- мектептің, өңірдің, елдің ең өзекті мәселелеріне қоғамның назарын аударту;
- талқыланатын мәселелер бойынша іс жүзінде іске асырылуы мүмкін ықтимал ымыралы шешімдерді шығару, клуб мүшелерінің көзқарасын қорғауға, басқаларды сендіруге және олардың қателіктерін мойындау білігін дағдыландыру;
- мектепшілік, аудандық (қалалық), облыстық, республикалық дебаттық турнирлерге, семинарларға, «**Ұшқыр ой алаңы**» оқушылардың жалпыұлттық дебат қозғалысының ассоциациясының тренингтік бағдарламаларына қатысу үшін спикерлерді дайындау;
- мектептік дебаттық клубтарының ойындарын дамыту және жетілдіру, жаңа форматтарды әзірлеу, апробациядан өткізу;
- басқа дебаттық клубтармен белсенді және конструктивті өзара әрекеттесу;
- қазақстандық және халықаралық дебаттық қозғалыстарды дамыту және нығайту.

Мектептік дебаттық клубының бағыттары:

- белсенді тұлғаларды өзін-өзі тану үшін жағдай жасау;
- оқыту сабақтарын ұйымдастыру;
- командаларды қалыптастыру және олардың түрлі деңгейдегі турнирлерге қатысуын қамтамасыз ету;
- сынып командалары арасындағы мектеп турнирлерін ұйымдастыру және өткізу;
- мектеп, аудан, қала, облыстық және республикалық деңгейдегі тақырыптық турнирлерге қатысу;
- клубтың беделді мүшелерін марапаттау;
- оқушылардың дебаттық қозғалысына қатысуы;
- «**Ұшқыр ой алаңы**» дебаттық қозғалысының пікірсайыстарында тәуелсіз мектептен тыс турнирлер өткізу арқылы мектептер мен қосымша білім беру ұйымдарының дебаттық клубтарымен байланыс орнату және қолдау;
- бұқаралық ақпарат құралдарында, соның ішінде ресми сайт арқылы мектеп пікірталас клубын насихаттау.

Мектептік дебаттық клубының құрылымы.

Мектептік дебаттық клубының жоғарғы органы - жалпы жиналыс. Жалпы жиналыстың құзыретіне дебаттық ережелерін бекіту, президент (басшы) сайлау, Бас төреші сайлау, мектептегі дебат клубына жаңа мүшелерді қабылдау жатады.

Жалпы жиналыс Мектептік дебаттық клубының қызметіне байланысты басқа да сұрақтарды шешуге құқылы. Мектептің дебат клубы мүшелерінің жалпы жиналысы, әдетте, президент (басшы) немесе Клубтың бас төрешісі арқылы шақырылады. Клубтың мүшелерінің кем дегенде 50 пайызы оның отырысында қатысса, Жалпы жиналыстың шешім қабылдауға құқығы бар. Жалпы жиналыстың шешімі жиналысқа қатысқан мектептегі дебаттық клуб мүшелерінің қарапайым көпшілік дауысымен қабылданады. Жалпы жиналыстың шешімдері мектептік дебаттық клубының барлық мүшелері үшін міндетті болып табылады.

Жалпы жиналысты өткізу тәртібі, оның ішінде дауыс беру тәртібі, жалпы жиналыстың төрағасы мен хатшысының кандидатураларын жалпы жиналыстың өзі айқындайды. Жалпы жиналыста Президент (жетекші) төрағалық етеді, ол болмаған кезде - бас төреші. Жалпы жиналыстың шешімдері жалпы жиналыстың төрағасы мен хатшысы қол қойған хаттамалармен ресімделеді.

Клуб мүшелерінің ішінен президенттің (жетекшінің) және мектептік дебат клубының бас төрешісі жалпы жиналыста бір жыл мерзімге сайланады. Президенттің және Бас төрешінің сайлауы әр жылдың мамыр айында өткізіледі.

- Төраға (бас төреші) кезектен тыс сайлау өткізіледі, егер президент (бас төреші) өзінің өкілеттіктерін жүзеге асыра алмаса немесе Клуб мүшелерінің кем дегенде 50% -ы бастамаса.
- Клубтың кез-келген мүшесімен президент лауазымына және бас төрешіге кандидаттар ұсынылуы мүмкін.
- Жалпы жиналысқа қатысқан Клуб мүшелерінің қарапайым көпшілігі өз кандидатурасын қолдаса, президент (бас төреші) сайланды деп есептеледі. Клуб мүшелерінің дауыстар тең болған жағдайда, президенттің (басты төрешінің) кандидатурасын ұсыну үшін сайлаудың екінші айналымы өткізіледі.
- Клубтың президенті (бас төреші) Клубтың жаңа президентінің (бас төрешісінің) нақты сайланғанға дейін өз өкілеттігін сақтап қалады.

Мектептік дебаттық клубының президентінің (жетекшісі) міндеттері:

- мектептік дебаттық клубының атауы мен белгілері туралы шешім;
- жұмыс жоспарын әзірлеу, келісу және бекіту;
- дебаттық форматтарды үйрету;
- оқығудың белсенді топты және жеке түрлерін жүргізу: семинарлар, тренингтер, пікірсайыстар, рөлдік ойындар, турнирлер;
- ағымдағы қызметті жүргізу;
- клуб мүшелерін мектепшілік, аймақтық, ұлттық және халықаралық турнирлерге дайындау;
- мектептік дебаттық клубының қызметімен байланысты мәселелер бойынша педагогикалық қызметкерлердің мүшелерімен өзара әрекеттесу;
- оқу жылында кемінде 2 рет жалпы жиналыстарды өткізу;

- мектептік дебаттық клубының іс-шараларын өткізу;
- мектептік дебаттық клубының портфолиосын құру (аудио, видео және фото материалдар);
- әр түрлі іс-шараларда, соның ішінде басқа ұйымдар өткізетін мектеп дебаттық клубының тұсаукесері;
- мектептік дебаттық клубының қызметі туралы ақпарат;
- жинақталған жұмыс тәжірибесін қорыту;
- ерекшеліктері мен дәстүрлерін ескере отырып, дебаттың жалпы принциптеріне негізделген ойын форматтарын дамыту;
- мектепшілік турнирлерді өткізу кезінде ойыншылардың сөйлеу тәртібі мен ережелерін анықтау;
- мектептегі дебат клубының үздік мүшелерін көтермелеу туралы мектеп директорына ұсыныстар дайындау;
- клубтармен, студиялармен және зияткерлік-сауық бейініндегі қауымдастықтарымен өзара әрекеттесу;
- мектептік дебат клубының қызметі туралы ағымдағы және жылдық ақпаратты дайындау.

Мектептік дебат клубының бас төрешісінің міндеттері:

- тренингтарды өткізу үшін тақырыптарды таңдау;
- іскерлік ойындарды өткізу үшін тақырыптарды таңдау;
- мектеп дебат клубының өткізетін барлық жарыстарында төрешілік ұйымдастыру және өткізу.

Мектептік дебат клубына мүшелік.

- Мектептік дебат клубына кіру дебат қозғалысының идеяларын өз еркімен қабылдайтын жалпы орта және қосымша білім беру ұйымдарының барлық оқушылары мен мұғалімдері үшін ерікті болып табылады;
- Мектептік дебат клубының мүшесі болу үшін Клубтың Президентіне Клубқа қосылуға өтініш жазып, тиісті шешім Клубтың жалпы жиналысында қабылданады;
- пікірсайыстарға, турнирлерге, форумдарға қатысу үшін мектептік дебат клубының мүшелері топ болып бірлеседі;
- клубтың Президентіне өтініш беру арқылы немесе Клубтың мүшесі ретінде қатысуын тоқтатуына байланысты бір жыл ішінде мектептегі дебат клубында мүшеліктің тоқтатылуы іс жүзінде болуы мүмкін.

Мектептік дебат клубының әрбір мүшесі құқылы:

- мектептік дебат клубының мүшелері шешуші дауыс беру құқығы бар жалпы жиналыстарға қатысу;
- мектептік дебат клубының кез келген іс-шараларына қатысу;
- мектептің жетекшісімен келісіп, әр түрлі дебат турнирлерінде Мектеп дебат клубын ұсынуға;
- мектептік дебат клубының қызметі туралы ұсыныстар енгізу, оларды талқылауға және іске асыруға қатысу;
- мектептік дебат клубының қызметі туралы ақпарат алу;
- мектептік дебат клубының мүшелігінен ерікті түрде шығуға;
- мектептік дебат клубының үйлестіру органдарына сайлау және сайлану.

Мектептік дебат клубының әрбір мүшесі келісуге міндетті:

- мектептік дебат клубының және оның мүшелерінің қызметін реттейтін басқа да ережелер;
- мектептік дебат клубының басқа мүшелерін құрметтеу;
- мектептік дебат клубының жұмысына белсенді қатысуға, іс-шараларды жоспарлауға және өткізуге;
- мектептік дебат клубы мүшелерінің жалпы жиналысының барлық шешімдерін орындауға;
- мектептік дебат клубы мүшелерінің кездесулеріне уақтылы қатысу;
- ереже талаптарын бұзған клубтың мүшесі клубтан шығарылуы мүмкін.

осы Ережелерді бұзатын әрекеттер, ұжымдық қатынастардың этикасы, сондай-ақ Клубқа моральдық немесе материалдық зиян келтіретін әрекеттер жасауға болмайды.